

279190 - می خواهد بداند پیامبر ما صلی الله علیه وسلم امر به حفظ چه احادیثی کرده است؟

سوال

لطفا متن احادیثی را که پیامبر - صلی الله علیه وسلم - امر نموده آنها را حفظ کنیم برایم بنویسید.

پاسخ مفصل

سنت از منابع اساسی تشریح و قانونگذاری در اسلام است. بر اساس قرآن ما امر شده ایم که هرچه پیامبر - صلی الله علیه وسلم - به ما ارائه داده اند را برگیریم.

الله تعالی می فرماید:

﴿وَمَا آتَاكُمُ الرَّسُولُ فَخُذُوهُ وَمَا نَهَاكُمْ عَنْهُ فَانْتَهُوا وَاتَّقُوا اللَّهَ إِنَّ اللَّهَ شَدِيدُ الْعِقَابِ﴾ [حشر: ۷]

(و آنچه را پیامبر [او] به شما داد آن را بگیرید و از آنچه شما را باز داشت دست بکشید و از الله پروا بدارید که الله سخت کیفر است)

برای همین ترغیب شده که هر چه در توان داریم از سنت پیامبر - صلی الله علیه وسلم - را حفظ کنیم، نه صرفاً حدیث یا احادیثی خاص.

از زید بن ثابت روایت است که گفت: از رسول الله - صلی الله علیه وسلم - شنیدم که فرمودند: «**الله شاداب گرداند کسی را که از ما حدیثی را شنید و حفظش کرد تا آن را به غیر خود رساند. زیرا چه بسا کسی فقهی را با خود برای کسی می برد که از او فقیه تر است و چه بسا دارندهی فقهی که خود فقیه نیست**» به روایت ترمذی (۲۶۵۶) ترمذی می گوید: «**در این باب از عبدالله بن مسعود و معاذ بن جبل و جبیر بن مطعم و ابی درداء و انس [احادیثی] آمده است و حدیث زید بن ثابت حدیثی حسن است**» همچنین ابوداود (۳۶۶۰) آن را روایت کرده و آلبانی در «**صحیح سنن ترمذی**» صحیحش دانسته است.

واضح است که اهمیت محفوظ اساساً به محتوای نص بستگی دارد. بنابراین آنچه به بیان واجبات و محرمات وابسته است شناخت و در صورت امکان حفظش نیز برای مسلمان لازم تر است. پس از آن احادیثی که بیانگر مستحبات و مکروهات است.

برادر گرامی!

بر این اساس آنچه مسلمان بدان توصیه می شود این است که به شناخت احادیث احکام مورد نیازش اهمیت بدهد؛ مانند احادیث احکام طهارت و نماز و روزه، سپس زکات. اگر بروی واجب است. و حج الی آخر.

یکی از سودمندترین مصنفات در این زمینه برای تازه کاران کتاب **«عمدة الأحكام»** حافظ عبدالغنی مقدسی و پس از آن کتاب **«بلوغ المرام»** حافظ ابن حجر است.

همینطور باید دربارهی سنت های ثابت در زمینهی ادب و اخلاق شناخت کافی داشته باشد که از کتاب های سودمند در این باره، کتاب **«ادب المفرد»** امام بخاری را می شود معرفی کرد و همینطور کتاب **«ریاض الصالحین»** امام نووی رحمه الله.

اگر طالب علم تازه کار از حفظ **«اربعین نووی»** آغاز کند و سپس تتمه ی آن توسط حافظ ابن رجب. رحمه الله. را از حفظ کند ان شاءالله در آن خیر و سود فراوانی است.

در مورد اینگونه احادیث بهتر است که الفاظ آن را حفظ کند، اما اگر برایش سخت است کافی است که معانی آن را به درستی بفهمد و شروح این احادیث بحمد الله در دسترس است و به سادگی می توان از طریق اینترنت آن را فراهم کرد.

اما برخی از احادیث هست که باید الفاظ آن را بدون تغییر حفظ کرد، یعنی احادیث ادعیه و اذکار.

از براء بن عازب. رضی الله عنه. روایت است که پیامبر. صلی الله علیه وسلم. فرمودند: **«هرگاه خواستی به رختخواب بروی چنانکه برای نماز وضو می گیری وضو بساز، سپس بر پهلوی راستت بنخواب و بگو: اللَّهُمَّ أَسْلَمْتُ وَجْهِي إِلَيْكَ، وَفَوَّضْتُ أَمْرِي إِلَيْكَ، وَأَلْجَأْتُ ظَهْرِي إِلَيْكَ، رَغْبَةً وَرَهْبَةً إِلَيْكَ، لَا مَلْجَأَ وَلَا مَنجَا مِنْكَ إِلَّا إِلَيْكَ، اللَّهُمَّ أَمَنْتُ بِكِتَابِكَ الَّذِي أَنْزَلْتَ، وَبِنَبِيِّكَ الَّذِي أَرْسَلْتَ. پس اگر آن شب از دنیا رفتی بر فطرت بوده ای و این سخنان را آخرین چیزی که می گویی قرار بده».**

راوی می گوید: پس آن را برای پیامبر. صلی الله علیه وسلم. تکرار کردم، اما وقتی به **«أَمَنْتُ بِكِتَابِكَ الَّذِي أَنْزَلْتَ»** رسیدم، [به جای نبیک] گفتم ورسولك.

ایشان فرمود: **«نه، وَنَبِيِّكَ الَّذِي أَرْسَلْتَ»** به روایت بخاری (۲۴۷) و مسلم (۲۷۱۰).

معنی دعا: خداوندا چهره ام (یعنی تمام وجودم) را تسلیم تو کردم و کارم را به تو سپردم و پشتم را به تو واگذار کردم، (یعنی تنها تکیه گاهم و پشت و پناهم تویی) امیدم به [پاداش تو] و ترسم [از خشم و عذاب] تو است و پناهگاه و نجاتگاهی نیست جز به سوی تو. خداوندا به کتابی که نازل کردی و به پیامبری که فرستادی ایمان آوردم.

حافظ ابن حجر. رحمه الله . می گوید:

«بهترین سخن که درباره‌ی حکمت از رد سخن کسی که به جای نبی گفت رسول، توسط ایشان . صلی الله علیه وسلم . گفته شده این است که: الفاظ اذکار توقیفی است و دارای ویژگی‌ها و اسراری است که قیاس در آن وارد نیست و بنابراین باید به همان لفظی که وارد شده محافظت کرد» فتح الباری (۱۱۲/۱۱).

از سودمندترین و مشهورترین کتاب‌های این باب می‌توان کتاب «الاذکار» امام نووی . رحمه الله . را نام برد.

توجه به احادیث پیامبر . صلی الله علیه وسلم . به این ترتیب است.

والله اعلم.